

**Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis:
Hjerneslag - akutt SSHF**

Side 1 av 13

 Dokument ID:
1.3.10.1-5

 Godkjent dato:
22.06.2021

 Gyldig til:
22.06.2024

 Revisjon:
3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Dokumentansvarlig: Annika Brandal og Åse Lill Austerheim
Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim, slagsykepleier/fagutviklingssykepleier, Sørlandet sykehus, Nevrologisk avdeling, SSK
Godkjent KDS SSHF: 21.06.2021
Gjelder fra: 21.06.2021
Revideres innen dato: 21.06.2024

FUNKSJNSOMRÅDER (FO)

1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon	9.	Seksualitet/reproduksjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår	10.	Sosialt/planlegging av utskrivning
3.	Åndedrett/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus	11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	NANDA	Sykepleiediagnoser
3	00024	Ineffektiv vevsperfusjon (spesifiser: nyre, hjerne, hjerte/lunge, mage/tarm, perifert)
7	00085	Svekket bevegelseevne - relatert til nevrologiske utfall: (spesifiser)
3	00030	Forstyrrelse i gassutveksling - relatert til hypoxemi
3	00049	Redusert reguleringsevne for intrakranielt væsketrykk
3	00007	Hypertermi
4	*icnp	Risiko for ustabil blodsukker – relatert til hjerneslag
3	00028	Risiko for hypovolemi
3	00004	Risiko for infeksjon
8	00134	Kvalme – relatert til hjerneslag
8	00132	Akutt smerte – relatert til hodepine
2	00128	Akutt forvirring
4	00103	Svekket evne til å svelge
4	00039	Risiko for aspirasjon – relatert til
5	00016	Forstyrrelse i urineliminasjon – relatert til hjerneslag
2	00126	Mangelfulle kunnskaper – relatert til hjerneslag
10	00060	Avbrutte familieprosesser – relatert til barn (under 18år) som pårørende
FO	ICNP	Mål
3	10028593	Tilfredsstillende vevsgjennomblødning
3	10027647	Blodtrykk innenfor normalområde
3	10036389	Tilfredsstillende fysiologisk status
3	10028071	Tilfredsstillende intrakraniell adaptiv kapasitet
3	10028945	Ingen infeksjon
3	10027652	Kroppstemperatur innenfor normalområdet
3	10033721	Væskebalanse innenfor normalområdet
4	10033709	Tilfredsstillende elektrolyttbalanse
5	10057245	Tilfredsstillende vannlatning
2	10028847	Ingen forvirringstilstand
2	10027098	Redusert forvirring
8	10028984	Ingen kvalme
8	10029181	Ingen brekninger og oppkast

 Utarbeidet av:
Åse Lill Austerheim

 Fagansvarlig:
Åse Lill Austerheim

 Godkjent av:
For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 2 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

8	10029008	Ingen smerter	
8	10027917	Reduserte smerter	
4	10028295	I stand til å svelge	
4	10028783	Ingen aspirasjon	
3	10028160	Tilfredsstillende funksjon i lunger og luftveier	
4	10037572	Næringsinntak innenfor normalområdet	
4	10033685	Blodsukkernivå innenfor normalområde	
2	10025733	Kunnskap om behandlingsregime	
10	10028658	Tilfredsstillende omsorgsgiver - barn tilknytning	
7	10028461	I stand til å mobilisere seg	
3	10025025	I stand til å kommunisere	
FO	NIC	Sykepleietiltak og forordninger	Frekvens/tid
3	6680	Overvåke vitale tegn (21)	
		NEWS 2 etter prosedyre <i>EKWeb</i> : Bruk av NEWS 2 ved SSHF	S forordnet
		Måle BT (1,7)	Kontinuerlig første 24-48 t
		Måle BT begge armer	V innkomst
		Monitorere hjerterytme/telemetri (6,13)	Kontinuerlig første 24-48 t
		Måle puls (6)	Kontinuerlig første 24-48 t
		Utføre ortostatisk blodtrykkmåling (20)	S forordnet
		Utføre EKG (6,10,11)	V innkomst
3	2620	Neurologisk overvåkning (21)	
		Registrere NIHSS – (7,19)	S forordnet
		Observere Glasgow Coma Scale etter veileder i <i>EKWeb</i> : Alvorlige neurologiske symptomer, veileder (8,10,19)	S forordnet
		Overvåke intrakranielt trykk (8)	S forordnet
		Elevere hodeenden 30 – 45 grader (1,2)	V økt ICP
		Overvåke etter trombolytisk behandling i henhold til prosedyre (5)	S forordnet
		Overvåke etter trombektomi i henhold til prosedyre (3,4)	S forordnet
3	4120	Væskebehandling (1,2,8)	
		Administrere intravenøs væske	S forordnet
3	3320	Oksygenterapi (2,10)	
		Måle oksygenmetning	Kontinuerlig første 24-48 t
		Administrere oksygen ved oksygenmetning <95 % (19)	S forordnet første 24-48 t
3	2120	Behandling ved hyperglykemi (1)	
		Overvåke blodsukkernivå (1,2,10)	S forordnet
		Korrigere blodsukkernivå (1,2,10)	S forordnet
3	3740	Behandling ved feber (1,12)	
		Måle temperatur	S forordnet
		Administrere febernedsettende ved temp >37.5 (2,19)	S forordnet første 24-48 t
3	2314	Administrere legemidler intravenøst (21)	

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 3 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

		Administrere trombolytisk behandling i henhold til gjeldende prosedyre i EkWeb (3,5,18)	S forordnet
		Administrere antidot/protrombinkompleksskonsentrat i henhold til gjeldende prosedyre i EkWeb (6,7,9)	S forordnet
		Administrere humant koagulasjonsaktivt plasma i henhold til prosedyre (2)	S forordnet
3	2300	Administrere legemidler (21)	
		Administrere bolus med platehemmende behandling (oralt/rektalt) (2)	S forordnet
5	0590	Håndtering av urineliminasjon (2,14,19,21)	
		Ta urinstix	V innkost
		Utføre blærescanning	V innkost V ufullstendig blæretømming
		Kateterisere ved resturin >150 ml, etter prosedyre <i>EKWEB</i> : Innleggelse av permanent blærekateter hos voksne SSHF (2)	
		Kateterisere ved urinretensjon (max. 400 ml i urinblæren) <i>EKWEB</i> : Innleggelse av permanent blærekateter hos voksne SSHF (2)	
4	3200	Forebygge aspirasjon (1)	
		Vurdere svelgfunksjon/utføre svelgtest	Innen 24 timer
		Vurdere behov for nasogastrisk sonde (15)	Innen 24 timer
		Overvåke bevissthetsnivå, hosterefleks, brekningsrefleks og evnen til å svelge (2)	V måltid
8	1450	Behandling av kvalme (2)	
		Se annen VP: Kvalme	
8	1400	Behandling ved smerte (2)	
		Se annen VP: Smerte - akutt	
7	0140	Fremme riktig kroppsbruk (2,15)	
		Iverksette mobilisering (15)	Innen 24-48 timer
		Måle BT før mobilisering og etter 15 minutter (20)	V første mobilisering
		Observere BT-fall og svimmelhet (20)	V første mobilisering
		Observere nevrologiske symptomer (2)	Kontinuerlig
		Følge opp anbefalinger fra tverrfaglig team (2)	S forordnet
		Observere faren for fall (2)	Alltid
2	6440	Behandling ved akutt forvirring	
		Se annen VP: Forvirring - akutt	
10	7140	Familiestøtte (2)	
		Følg <i>EKWEB</i> prosedyre: Kartlegging av barn som pårørende - delprosedyre - SSHF (17)	Alltid
		Tilby å formidle kontakt med (spesifiser: skole, helsestasjon, barnehage, barnevern, familievernkontor) (17)	V behov
		Tilby informasjonssamtale til barn og foresatte (2,17)	V behov
		Følg <i>EKWEB</i> prosedyre: Tiltak for barn som pårørende - delprosedyre - SSHF	V behov
2	5618	Undervisning: Prosedyre/behandling (2,16)	
		Informere pasient/pårørende om behandling av hjerneslag	Alltid

 SØRLANDET SYKEHUS	Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF				Side: 4 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Referanser

- Filho, J. O.MD, MS, PhD, Mullen, MD (2021). Initial assessment and management of acute stroke. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/1126>
- Indredavik, B. (2017). Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag. Hentet fra: Helsedirektoratet, Apr 28, 2021. <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/hjerneslag/akutfasen-undersokelse-og-behandling-ved-hjerneslag>
- Filho, J. O.MD, MS, PhD, Samuels, O. B, MD (2021). Approach to reperfusion therapy for acute ischemic stroke. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/115775>
- Filho, J. O.MD, MS, PhD, Samuels, O. B, MD (2021). Mechanical thrombectomy for acute ischemic stroke. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/115663>
- Filho, J. O.MD, MS, PhD, Samuels, O. B, MD (2020). Intravenous thrombolytic therapy for acute ischemic stroke: Therapeutic use. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/16134>
- Manning, W. MD (2020). Stroke in patients with atrial fibrillation. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/1059>
- Goldstein, L.B. MD, FAAN, FANA, FAHA (2021). Use and utility of stroke scales and grading systems. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/14084>
- Guy Rordorf, G. MD, McDonald, C. MD (2021). Spontaneous intracerebral hemorrhage: Treatment and prognosis. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/1084>
- W. David Freeman, D. W. MD, Weitz, J. MD (2020). Reversal of anticoagulation in intracranial hemorrhage. Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/1325>
- Ischaemic stroke - Symptoms, diagnosis and treatment (2020). Hentet fra BMJ, Apr 28, 2021. <https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/3000114>
- Transient ischaemic attack - Symptoms, diagnosis and treatment (2020). Hentet fra BMJ, Apr 28, 2021. <https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/3000090>
- Stroke due to spontaneous intracerebral haemorrhage - Symptoms, diagnosis and treatment (2020). <https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/3000109>
- Schub, T. BS. (2020). Hentet fra: Nursing Reference Centre, Apr 28, 2021. <https://web.b.ebscohost.com/nup/detail/detail?vid=5&sid=4fc28804-f7a7-439c-993d-ff9da3958194%40sessionmgr102&bdata=JnNpdGU9bnVwLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=T702975&db=nup>
- Avital O, RN, BSN, MBA, Pravikoff, D. RN, PhD, FAAN. (2020). Stroke Complications: Urination Disorders Avital O, Avital O, Pravikoff D, Hentet fra: Nursing Reference Centre, Apr 28, 2021. <https://web.b.ebscohost.com/nup/detail/detail?vid=2&sid=3aed0cd2-36c5-4fc9-9a15-aea030c86ef1%40sessionmgr102&bdata=JnNpdGU9bnVwLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=T702883&db=nup>
- NICE guidelines (2021). Stroke and transient ischaemic attack in over 16s: diagnosis and initial management NICE guideline. Hentet fra: NICE, Apr 28, 2021. <https://www.nice.org.uk/guidance/ng128/resources/stroke-and-transient-ischaemic-attack-in-over-16s-diagnosis-and-initial-management-pdf-66141665603269>
- Patient education: Stroke (The Basics).Hentet fra: Up to date, Apr 28, 2021. <https://www.uptodate.com/contents/15328>
- Barn som pårørende -1. Overordnet prosedyre (2019). Hentet fra: Helsebiblioteket, Apr 28, 2021. <https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/barn-som-paerrende-1-overordnet-prosedyre>
- Pakkeforløp hjerneslag (2019). Forløpstider – akutfasen. Hentet fra: Helsedirektoratet , Apr 28, 2021. <https://www.helsedirektoratet.no/pakkeforlop/hjerneslag/akutfasen-ved-hjerneslag/forlopstider-akutfasen#oversikt-over-forlopstider-akutfasen>
- Akutt hjerneslag – akuttveileder (2019). Hentet fra: NEVRONEL Nevrologiske prosedyrer (legehandboka.no), Apr 28, 2021. <https://nevrologi.legehandboka.no/handboken/akuttveileder-2016/sykdommer-akuttveileder/hjerneslag---akuttveileder/>
- Hjerneinfarkt - Akutt utredning og behandling (2019). Hentet fra: NEVRONEL Nevrologiske prosedyrer (legehandboka.no), Apr 28, 2021. <https://nevrologi.legehandboka.no/handboken/sykdommer/cerebrovaskulare-sykdommer/sykdommer-og-symptomer/hjerneinfarkt/>

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 5 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Metoderapport for Veiledende Plan (VP): Hjerneslag - akutt

Dato: 05.05.21

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	<p>Overordnede mål for VP: VBP hjerneslag – akutt skal sikre best mulig akuttbehandling og tidlig innsettende rehabilitering i den akutte fasen av et hjerneslag ved å utøve forsvarlig sykepleie til pasientgruppen. Den akutte fasen defineres som 0-48 timer etter symptomdebut.</p> <p>Sikre best mulig sykepleie til voksne pasienter med hjerneslag i den akutte fasen. Den akutte fasen defineres som 0-48 timer etter hjerneslaget inntraff.</p>
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Voksne pasienter med akutt hjerneslag som innlegges i akuttmottak, akutt slagenhet og overvåknings- og intensivavdeling.</p>
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: 2021: Åse Lill Austerheim, slagsykepleier/fagutviklingssykepleier, Sørlandet sykehus, Nevrologisk avdeling, SSK Ivana Novoselac, spesialutdannet sykepleier/fagutviklingssykepleier, Sørlandet sykehus, Nevrologisk avdeling, SSK Litteratursøk: Sonja May Amundsen, enhetsleder Medisinsk bibliotek SSK</p> <p>2018: Siv Pettersen, spesialutdannet sykepleier, Nevrologisk avdeling, SSK</p> <p>Første utgave: Siv Pettersen, spesialutdannet sykepleier, Nevrologisk avdeling, SSK Anita Saur Haukvik, bibliotekar, Medisinsk bibliotek, SSK Regional KDS, VBP-gruppen RSKD</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: Brukere/pasienter er ikke involvert i utarbeidelse og revisjon av denne VBP. Brukerorganisasjonene Norsk forening for slagrammede, Landsforeningen for slagrammede og Landsforeningen for hjerte- og lungesyke var representert i forbindelse med revisjonen av nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: 2021: Sykepleiediagnoser og behandlingstiltak med tilhørende koder er hentet fra godkjent kodeverktøy for sykepleiere (NANDA og NIC). Det er utført omfattende litteratursøk for å supplere den veiledende behandlingsplanen: VBP-Hjerneslag akutt. Det er søkt etter oppsummert kunnskap i de øverste nivåene av S-pyramiden og benyttet oss av litteratur funnet i kliniske oppslagsverk og kunnskapsbaserte retningslinjer. Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag fra 2017 gir anbefalte handlingsvalg og er å anse som gjeldende faglige normer for helsetjenesten.</p> <p>Litteratursøket er utført av bibliotekar Sonja May Amundsen i samarbeid med fagsykepleiere ansvarlig for revisjonen 2021. NOC-målene er erstattet av ICNP-målene ved hjelp av IKT konsulent Annika Brandal.</p> <p>2018: Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag fra 2010 er revidert og publisert i 2017. Bakgrunnen for revisjonen er ny kunnskap og nye rutiner innen behandling og rehabilitering av hjerneslag. Revisjonen av retningslinjen er bygget på en kunnskapsbasert tilnærming; systematisk innhentet og vurdert forskningsbasert kunnskap, klinisk kunnskap og brukerkunnskap. Retningslinjen for hjerneslag gir anbefalte handlingsvalg og er å anse som gjeldende faglige normer for helsetjenesten. Det er av den grunn ikke foretatt nytt litteratursøk i forbindelse med revisjonen av denne VBP.</p>

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 6 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er:</p> <p>2021: Litteratursøk er utført med S-pyramiden som retningslinje. Funnene som er benyttet i behandlingsplanen er i hovedsak fra funn øverst i pyramiden. Det er benyttet norske og internasjonale retningslinjer, norsk- og engelskspråklige. Benyttet litteratur er ikke eldre enn fra 2019, sett bort ifra Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag datert 2017, NANDA (2003), NIC (2006).</p> <p>2018: Jfr. punkt 7.</p> <p>Litteratursøk er utført med S-pyramiden som retningslinje. Funnene som er benyttet i behandlingsplanen er i hovedsak fra funn øverst i pyramiden. Det er benyttet norske og internasjonale retningslinjer, norsk- og engelskspråklige. Benyttet litteratur er ikke eldre enn fra 2006.</p>
7	<p>Det fremgår tydelig hvordan anbefalingene henger sammen med kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Jfr. punkt 5. og 7.</p> <p>Kunnskapsgrunnlaget er basert på norske og internasjonale retningslinjer funnet øverst i S-pyramiden. Det er av den grunn ikke foretatt kvalitetsvurdering av benyttet litteratur. Benyttet litteratur er utarbeidet av og for helsepersonell og omfatter ikke brukererfaringer/brukermedvirkning. Akutt hjerneslag er en akuttmedisinsk tilstand som krever rask sykehusinnleggelse og behandling. Det antas at brukere/slagrammede ikke har forutsetning for å vurdere hvilken behandling og hvilke tiltak som er nødvendige i den akutte fasen av et hjerneslag.</p>
8	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>2021: I og med at nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag revideres sjeldent (2010 og 2017) vil innhentet litteratur i retningslinjen også være av eldre dato. Samtidig har denne revisjonen vist at nytt omfattende litteratursøk ikke viser til store endringer i sykepleierettet behandling av pasienter med hjerneslag.</p> <p>2018: Revisjonen av VBP er basert på anbefalinger fra revidert nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag fra 2017, jfr. punkt 7.</p> <p>Det er benyttet kunnskap basert på nasjonale og internasjonale retningslinjer for akuttbehandling av hjerneslag, samt mangeårig erfaring som sykepleier i akutt slagenhet. Problemstillinger er tatt opp og diskutert, og endringer er gjort underveis i prosessen. Behandlingsplanen bygger på konsensus i VBP-gruppen, Regional KDS.</p>
9	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <p>2021: Siv Pettersen, spesialutdannet sykepleier, Nevrologisk avdeling, Sørlandet sykehus, Kristiansand Evelyn Moen, sykepleier, Nevrologisk avdeling, Sørlandet sykehus, Kristiansand Siw Hege Frøyen, slagsykepleier, Medisinsk avdeling, Sørlandet sykehus, Flekkefjord Konferert enkeltspørsmål med Arnstein Tveiten, seksjonsoverlege, Slagenheten, Sørlandet sykehus, Kristiansand</p> <p>2018: Revisjonen er gjennomgått av Arnstein Tveiten, overlege PhD, nevrologisk avdeling, Sørlandet sykehus, Kristiansand, som også har deltatt i revisjonen av nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag.</p> <p>VBP-en vurdert av følgende eksterne eksperter: Arnstein Tveiten, overlege PhD, nevrologisk avdeling, Sørlandet sykehus, Kristiansand Evelyn Moen, fagsykepleier, nevrologisk avdeling, Sørlandet sykehus, Kristiansand Svein Tynes, sykepleier, slagenheten, Sørlandet sykehus, Arendal Hanne Kristin Sigmond, spesialergoterapeut, ergo-, fysio- og sosionomenheten, Sørlandet sykehus, Kristiansand</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF				Side: 7 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

	Grete Stave Johannessen, fysioterapeut, ergo-, fysio- og sosionomenheten, Sørlandet sykehus, Kristiansand
ANSVAR	
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Oppdateres innen 3 år, eller tidligere om behov. Ansvar for oppdatering sykepleier på neurologisk avdeling, slagenhet SSHF.

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 8 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Resultat av litteratursøk

Prosedyrens tittel	Veiledende behandlingsplan: Hjerneslag - akutt
Spørsmål fra PICO-skjema	What is the best treatment and nursing management of acute stroke in adults?
Kontakt detaljer prosedyremakere	Navn: Åse Lill Austerheim og Ivana Novoselac E-post: ase.lill.austerheim@sshf.no – ivana.ruzic@sshf.no Tlf: 38 12 53 52/38 07 38 85
Bibliotekar som utførte eller veiledet søket	Navn: Sonja May Amundsen Arbeidssted: Medisinsk Bibliotek, SSHF Kristiansand E-post: sonja.may.amundsen@sshf.no Tlf: 37 01 42 37

Retningslinjer og kliniske oppslagsverk

Database/kilde	Fagprosedyrer som er godkjent i de enkelte helseforetak på fagprosedyrer.no (obligatorisk)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Bladd i gjennom emnene Nevrologi, Akuttmedisin, Eldre, Blod, Hjerne og kar
Kommentarer	Ingen nye relevante funn

Database/kilde	Nasjonale faglige retningslinjer, veiledere, prioriteringsveiledere og pakkeforløp fra Helsedirektoratet (obligatorisk)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Bladd i gjennom Nasjonale faglige retningslinjer, nasjonale faglige råd, veileder, prioriteringsveileder og pakkeforløp for hjerneslag
Kommentarer	Relevante funn: Nasjonal faglig retningslinje Hjerneslag (2017) Pakkeforløp Hjerneslag (2019)

Database/kilde	UpToDate (obligatorisk)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på Acute stroke, intracerebral hemorrhage, brain hemorrhage, brain blood clot
Patient Education	Patient education: Stroke (The Basics) (dato ukjent) Patient education: Hemorrhagic stroke (The Basics) Ikke benyttet
Kommentarer	Relevante funn: Initial assessment and management of acute stroke (05.mars 21) Antithrombotic treatment of acute ischemic stroke and transient ischemic attack (24.mars 21) Ikke benyttet Approach to reperfusion therapy for acute ischemic stroke (26.januar 21)

 SØRLANDET SYKEHUS	Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF				Side: 9 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

	<p>Mechanical thrombectomy for acute ischemic stroke (02.april 21)</p> <p>Intravenous thrombolytic therapy for acute ischemic stroke: Therapeutic use (09.desember 20)</p> <p>Spontaneous cerebral and cervical artery dissection: Treatment and prognosis (09.desember 20)</p> <p>Ikke benyttet</p> <p>Stroke in patients with atrial fibrillation (09.juli 20)</p> <p>Use and utility of stroke scales and grading systems (26.mars 21)</p> <p>Spontaneous intracerebral hemorrhage: Treatment and prognosis (21.mars 21)</p> <p>Reversal of anticoagulation in intracranial hemorrhage (29.mai 20)</p>
--	---

Database/kilde	BMJ Best Practice (obligatorisk)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Acute stroke, intracerebral hemorrhage, brain hemorrhage, brain blood clot
Patient leaflets	Stroke: emergency treatment (19.april 21)
Kommentarer	<p>Relevante funn:</p> <p>Ischaemic stroke (03.juli 20)</p> <p>Transient ischaemic attack (13.juli 20)</p> <p>Haemorrhagic stroke (6.oktober 20)</p>

Database/kilde	Nursing Reference Center (Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på acute stroke, intracerebral hemorrhage, brain hemorrhage, brain blood clot (begrenset til Quick lessons og Evidence Based Care Sheets)
Antall treff	
Kommentarer	<p>Relevante funn:</p> <p>Stroke, Ischemic (05.juni 20)</p> <p>Stroke, Ischemic: Treatment with Thrombolysis (26.juni 20) Ikke benyttet</p> <p>Stroke Complications: Urination Disorders (03.juli 20)</p> <p>Stroke: Treatment Strategies in the Emergency Department (10.juli 20) Ikke benyttet</p>

Database/kilde	NICE Guidance (UK) (obligatorisk)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på acute stroke, intracerebral hemorrhage, brain hemorrhage, brain blood clot (begrenset til NICE Guidance, NICE advice og Quality Standards)
Kommentarer	<p>Relevante funn:</p> <p>Stroke and transient ischaemic attack in over 16s: diagnosis and initial management (NG128, oppdatert april 21)</p>

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 10 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Database/kilde	Helsebibliotekets retningslinjer og veiledere
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Bladd i gjennom emne Neurologi med undergrupper: akuttneurologi, neurologi, hjerneslag
Kommentarer	Relevante funn: Akutt hjerneslag - akuttveileder (26.06.19, NeuroNEL) Cerebrovaskulære sykdommer (NeuroNEL)

Database/kilde	Socialstyrelsen, Nationella riktlinjer (SE)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Sett i gjennom emnet stroke
Kommentarer	Relevante funn: Nationella riktlinjer för vård vid stroke (2020) Ikke benyttet

Database/kilde	Sundhedsstyrelsen, Nationale kliniske retningslinjer (DK)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Bladd i gjennom emnene hjerte og kar, hjerne og nerver, akutområdet
Kommentarer	Ingen relevante funn

Database/kilde	Center for kliniske retningslinjer (DK)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Bladd i gjennom listen over godkjente retningslinjer
Kommentarer	Ingen relevante funn

Database/kilde	Database: Ovid MEDLINE(R) and Epub Ahead of Print, In-Process, In-Data-Review & Other Non-Indexed Citations and Daily <1946 to April 27, 2021>
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	1 exp Stroke/ (142690) 2 ((acute adj3 stroke) or ((brain adj3 hemorrhag*) or blood clot* or blood-clot*) or (intracerebral adj3 hemorrhag*)).tw,kw,kf. (60020) 3 1 or 2 (176960) 4 limit 3 to (yr="2015 - 2021" and "all adult (19 plus years)" and (guideline or practice guideline)) (13) 5 limit 3 to (yr="2015 - 2021" and "all adult (19 plus years)" and (meta analysis or "systematic review")) (934) 6 exp Nursing/ (255351) 7 nurs*.tw,kw,kf. (479689) 8 6 or 7 (599853) 9 5 and 8 (28)
Antall treff	Retningslinjer 13, systematiske oversikter 28

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 11 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Kommentarer	Ingen nye relevante funn
--------------------	--------------------------

Database/kilde	CINAHL			
Dato for søk	28.04.21			
Søkehistorie eller fremgangsmåte	#	Query	Limiters/Expanders	Results
	S1	(MH "Stroke+")	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase	72,431
	S2	TX acute stroke* OR TX brain blood clot* OR TX brain blood-clot* OR TX brain hemorrhag* OR TX intracerebral hemorrhag*	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase	11,546
	S3	S1 OR S2	Limiters - Published Date: 20180101-20210431; Publication Type: Systematic Review; Age Groups: Adult: 19-44 years, Middle Aged: 45-64 years, Aged: 65+ years, Aged, 80 and over Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase	113
Antall treff				
Kommentarer	Ingen nye relevante funn			

Systematiske oversikter

Database/kilde	The Cochrane Library (obligatorisk)												
Dato for søk	28.04.21												
Søkehistorie	<table border="0"> <tr> <td>ID</td> <td>Search</td> <td>Hits</td> </tr> <tr> <td>#1</td> <td>(acute next stroke*):ti,ab,kw OR (brain next hemorrhag*):ti,ab,kw OR (brain near blood next clot*):ti,ab,kw OR (brain near blood-clot*):ti,ab,kw OR (intrecerebral next hemorrhag*):ti,ab,kw (Word variations have been searched)</td> <td>8090</td> </tr> <tr> <td>#2</td> <td>MeSH descriptor: [Stroke] explode all trees</td> <td>10194</td> </tr> <tr> <td>#3</td> <td>#1 OR #2</td> <td>16929</td> </tr> </table>	ID	Search	Hits	#1	(acute next stroke*):ti,ab,kw OR (brain next hemorrhag*):ti,ab,kw OR (brain near blood next clot*):ti,ab,kw OR (brain near blood-clot*):ti,ab,kw OR (intrecerebral next hemorrhag*):ti,ab,kw (Word variations have been searched)	8090	#2	MeSH descriptor: [Stroke] explode all trees	10194	#3	#1 OR #2	16929
ID	Search	Hits											
#1	(acute next stroke*):ti,ab,kw OR (brain next hemorrhag*):ti,ab,kw OR (brain near blood next clot*):ti,ab,kw OR (brain near blood-clot*):ti,ab,kw OR (intrecerebral next hemorrhag*):ti,ab,kw (Word variations have been searched)	8090											
#2	MeSH descriptor: [Stroke] explode all trees	10194											
#3	#1 OR #2	16929											
Antall treff	Cochrane Reviews (120) Clinical Answers (0) (begrenset fra 2015-2021)												
Kommentarer	Relevante funn: Very early versus delayed mobilisation after stroke (16.oktober 18) Ikke benyttet Organised inpatient (stroke unit) care for stroke: network meta-analysis (23.april 20) Ikke benyttet												

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 12 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

Database/kilde	Epistemonikos (obligatorisk)
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Advanced Search. Søkt i «Title OR Abstract»: <pre>(title:(title:"acute stroke") OR abstract:"acute stroke")) OR (title:"acute strokes") OR abstract:"acute strokes")) OR (title:"intracerebral hemorrhage") OR abstract:"intracerebral hemorrhage")) OR (title:"brain blood clot") OR abstract:"brain blood clot")) OR (title:"brain blood-clot") OR abstract:"brain blood-clot")) OR (title:"brain blood-clots") OR abstract:"brain blood-clots")) OR (title:"brain blood clots") OR abstract:"brain blood clots")) OR (title:"brain hemorrhage") OR abstract:"brain hemorrhage")) OR abstract:(title:"acute stroke" OR abstract:"acute stroke") OR (title:"acute strokes" OR abstract:"acute strokes") OR (title:"intracerebral hemorrhage" OR abstract:"intracerebral hemorrhage") OR (title:"brain blood clot" OR abstract:"brain blood clot") OR (title:"brain blood-clot" OR abstract:"brain blood-clot") OR (title:"brain blood-clots" OR abstract:"brain blood-clots")) OR (title:"brain blood clots" OR abstract:"brain blood clots")) OR (title:"brain hemorrhage" OR abstract:"brain hemorrhage")))) AND (title:(nurs*) OR abstract:(nurs*))</pre>
Antall treff	Broad Synthesis (18, søk uten nurs*) begrenset fra 2015-2021. Systematic review (16, søk inkludert nurs*) begrenset fra 2015-2021
Kommentarer	Relevante funn: Evidence-based appraisal of blood pressure reduction in spontaneous intracerebral hemorrhage: A scoping review and overview (2021) (lagret i mappe, ikke benyttet) Nursing interventions in stroke care delivery: An evidence-based clinical review (desember 16) Ikke benyttet

Database/kilde	Folkehelseinstituttet - rapporter og trykksaker
Dato for søk	28.04.21
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkt på akutt hjerneslag
Kommentarer	Ingen nye relevante funn

		Regional veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: Hjerneslag - akutt SSHF			Side: 13 Av: 13
Dokument-id: I.3.10.1-5	Utarbeidet av: Åse Lill Austerheim	Fagansvarlig: Åse Lill Austerheim	Godkjent dato: 22.06.2021	Godkjent av: For fagdirektør, overlege Per Kristian Hyldmo	Revisjon: 3.00

Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - regionale

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

Veiledende Plan: Hjerneslag - akutt Skjemanummer: 2 Kontaktperson(er): Åse Lill Austerheim, Ivana Novoselac Epost: ase.lill.austerheim@sshf.no – ivana.ruzic@sshf.no			
Problemstilling formuleres som et presist spørsmål. Spørsmålet skal bestå av følgende deler:			
Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/sykdom dreier det seg om?	Intervention Hvilken intervensjon/eksposisjon dreier det seg om?	Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	Outcome Hvilke resultat/effekt er av interesse?
Fullstendig spørsmål: What is the best treatment and nursing management of acute stroke in adults?			
Hva slags type spørsmål er dette? ☒ Diagnose ☐ Etiologi ☒ Erfaringer ☐ Prognose ☒ Effekt av tiltak		Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? ☐ Ja ☒ Nei	
Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen? Bruk engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.			
P Person/pasient/problem	I Intervensjon/eksposisjon	C Evt. sammenligning	O Resultat/utfall
Acute stroke Brain hemorrhage Brain blood clot ICH Intracerebral hemorrhage	Nursing care/interventions		